

УДК 342.734:364.612.8
DOI: 10.31733/15-03-2024/1/212-213

Ігор НАЛИВАЙКО

аспірант кафедри загальноправових
дисциплін Донецького державного
університету внутрішніх справ,
м. Кропивницький

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРАКТИЧНІ ВИСНОВКИ

Сучасне суспільство переживає значний тиск у забезпеченні соціальної справедливості, яка є фундаментальним елементом сталого розвитку та збереження громадянського благополуччя. Правове забезпечення виступає важливим інструментом в цьому процесі, оскільки його завданням є забезпечення рівних прав та можливостей для всіх членів суспільства, незалежно від їхнього статусу, соціального положення чи інших факторів. Проте поняття соціальної справедливості нерідко стає об'єктом суперечок та розбіжностей в тлумаченні, і кожне суспільство шукає свій шлях до її досягнення.

Метою вивчення представленої тематики є ретельне дослідження ролі правового забезпечення у забезпеченні соціальної справедливості. З огляду на теоретичний аналіз концепцій та дослідження практичних прикладів нами було поставлено за мету визначити, які механізми та інструменти можуть сприяти створенню більш справедливого суспільства, що враховує і захищає інтереси всіх його членів.

Соціальна справедливість є складним поняттям, яке має багато вимірів і може тлумачитися по-різному залежно від культурних, історичних та інших контекстуальних чинників [1]. З точки зору правового забезпечення соціальна справедливість визначається як забезпечення рівних можливостей, доступу до ресурсів і послуг, а також гарантування захисту прав і інтересів усіх членів суспільства.

Основною метою правового забезпечення соціальної справедливості є створення системи правових норм, які сприяють зменшенню соціальних нерівностей і дискримінації, а також забезпечують реалізацію соціальних прав та гарантій для всіх громадян. Для досягнення цієї мети необхідно враховувати різноманітні аспекти соціальної справедливості, такі як економічна рівність, доступ до освіти та охорони здоров'я, справедливі умови праці, а також рівний доступ до правосуддя.

Теоретичний аналіз правового забезпечення соціальної справедливості також включає вивчення концепцій та теорій, що лежать в основі цього поняття. До таких концепцій можна віднести теорію справедливості Дж. Ролза, яка акцентує на необхідності забезпечення рівних можливостей для всіх членів суспільства, а також теорію справедливості Арістотеля, що визначає справедливість як відповідність індивідуальних потреб та здібностей [2; 3].

Таким чином, теоретичний аналіз правового забезпечення соціальної справедливості є важливим етапом у розумінні цього поняття та розробці ефективних правових механізмів для його реалізації.

Практичне втілення правового забезпечення соціальної справедливості передбачає впровадження конкретних заходів та програм, спрямованих на забезпечення рівності прав та можливостей для всіх членів суспільства. Одним з основних аспектів є розробка та впровадження соціальних програм і проєктів, спрямованих на підвищення рівня життя найбільш уразливих груп населення.

Практичні заходи можуть включати в себе програми підтримки соціально вразливих груп, таких як безробітні, малозабезпечені сім'ї, інваліди та інші. Ці програми можуть передбачати надання матеріальної допомоги, безкоштовного доступу до медичних та освітніх послуг, підтримку у пошуку роботи та інші види соціальної підтримки [4].

Додатковими практичними заходами є забезпечення доступу до правосуддя та захисту прав громадян у судовому порядку, забезпечення рівних умов праці та зарплати, а також забезпечення доступу до освіти та культурних ресурсів.

Крім того, практична реалізація правового забезпечення соціальної справедливості передбачає посилення контролю за додержанням соціальних стандартів та норм, визначених законодавством, а також розробку та впровадження ефективних механізмів врегулювання

конфліктів та вирішення суперечок у сфері соціальних прав.

У цілому практичні аспекти реалізації правового забезпечення соціальної справедливості вимагають комплексного підходу та спільних зусиль уряду, громадських організацій та інших зацікавлених сторін з метою забезпечення справедливого та рівного доступу до ресурсів та послуг для всіх членів суспільства.

Правове забезпечення соціальної справедливості виявляється ключовим фактором у забезпеченні рівних прав і можливостей для всіх членів суспільства. На підставі проведеного теоретичного аналізу та огляду практичних аспектів реалізації соціальної справедливості можна зробити наступні висновки:

1. Необхідно посилити роль правових норм і механізмів, які гарантують рівність перед законом і доступ до правосуддя для всіх громадян;
2. Важливо розробляти та впроваджувати соціальні програми та проекти, спрямовані на підвищення рівня життя соціально вразливих груп населення;
3. Забезпечення рівних умов праці та доступу до освіти і культурних ресурсів є важливими аспектами реалізації соціальної справедливості;
4. Вирішення проблем соціальної справедливості вимагає спільних зусиль уряду, громадських організацій, бізнесу та інших зацікавлених сторін.

Загальний висновок полягає в тому, що для досягнення соціальної справедливості потрібно поєднати теоретичні знання з практичними діями та взаємодіяти на різних рівнях суспільства для впровадження ефективних заходів.

1. Наливайко І. Ефективність правового регулювання соціальних стандартів та гарантій: проблеми та перспективи. *Наукові перспективи*. 2023. № 7 (37). URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/5679/5711>.

2. Bordley J. A study in the grounds of ethical knowledge: considered with reference to judgments on the moral worth of character. Princeton : Princeton University ProQuest Dissertations Publishing, 1997.

3. Блоха Є. Принцип справедливості у філософії Платона та Арістотеля. *Філософські обрії*. 2016. № 36. С. 79–87.

4. Наливайко І. Роль держави у забезпеченні соціальних стандартів та гарантій: теоретико-правові аспекти та світовий досвід. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 151–155.

УДК 341.176(4)+321.6

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/213-216

Іван ПАТАЛАХА

аспірант Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

УТВЕРДЖЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ЯК РЕАКЦІЯ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ РАДИ ЄВРОПИ НА СВАВІЛЛЯ КВАЗІСУДОВИХ ОРГАНІВ У НАЦИСТСЬКІЙ НІМЕЧЧИНІ ТА СРСР У 30-40-і рр. ХХ СТ.

При підготовці тез цієї доповіді автор визначив за мету обґрунтувати тезу про утвердження права на справедливий суд як необхідну реакцію держав-членів Ради Європи на свавілля квазісудових за своєю сутністю і функціональним призначенням органів у нацистській Німеччині та СРСР.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність використання таких елементів методології права:

– діалектичного методологічного підходу, що ґрунтується на принципах взаємозв'язку та розвитку явищ державно-правової дійсності; ухвалення урядами держав-членів Ради Європи Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та подальша її ратифікація парламентами європейських держав, розглядаються у контексті масових порушень прав і свобод людини нацистським та сталінським режимами (причинно-наслідковий зв'язок);

– історичний метод пізнання використовувався для визначення причин та умов, які спонукали уряди держав-членів Ради Європи здійснити кроки, спрямовані на закріплення права на справедливий суд в ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних